IV

(Acte adoptate înainte de 1 decembrie 2009, în temeiul Tratatului CE, al Tratatului UE și al Tratatului Euratom)

DECIZIA COMISIEI

din 10 decembrie 2008

referitoare la ajutorul de stat C 31/06 (ex N 621/05) acordat de Italia privind măsuri urgente de prevenire a gripei aviare

[notificată cu numărul C(2008) 7802]

(Numai textul în limba italiană este autentic)

(2010/332/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

după invitarea părților interesate să își prezinte observațiile în conformitate cu articolul menționat și având în vedere observațiile transmise,

întrucât:

I. PROCEDURĂ

(1) Prin scrisoarea din data de 9 decembrie 2005, înregistrată la 13 decembrie 2005, Reprezentanța Permanentă a Italiei pe lângă Uniunea Europeană a notificat Comisiei, în temeiul articolului 88 alineatul (3) din tratat, articolul 5 din Legea nr. 244 din 30 noiembrie 2005 (Legea 244/05).

(2) Prin telexul din data de 14 februarie 2006 (ref. AGR 4535) și prin cel din data de 20 martie 2006 (ref. AGR 7800), Comisia a solicitat informații suplimentare.

(3) Prin mesajul electronic din data de 2 martie 2006, înregistrat la 3 martie 2006, autoritățile italiene au comunicat Comisiei articolul 1a alineatul (8) și alineatele (10)-(14) din proiectul de lege privind conversiunea decretului-lege nr. 2 din 10 ianuarie 2006, acesta fiind transformat, cu modificări, în lege prin Legea nr. 81 din 11 martie 2006 (Legea 81/06). Legea respectivă aduce modificări articolului 5 din Legea 244/05. Dispozițiile prevăzute la articolul 1a prin care se instituie un *Fond pentru urgențe avicole* au fost examinate în cadrul dosarului de ajutor de stat N 322/2006.

(4) Prin mesajul electronic din data de 20 aprilie 2006, înregistrat la 25 aprilie 2006, autoritățile italiene au furnizat informații suplimentare.

(5) Prin scrisoarea din data de 13 iunie 2006, Comisia a solicitat autorităților italiene prelungirea cu 30 de zile a termenului stabilit la articolul 4 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului [1], pentru a putea adopta o decizie, și anume până la 26 iulie 2006, luând în considerație și intervalul de timp necesar pentru traducerea deciziei respective.

(6) Prin mesajul electronic din data de 22 iunie 2006, înregistrat la 23 iunie 2006, autoritățile italiene și-au exprimat acordul față de prelungirea termenului solicitată de Comisie.

(7) Prin scrisoarea din data de 5 iulie 2006, Comisia a informat Italia cu privire la decizia de a iniția, în ceea ce privește o parte dintre măsurile de ajutor în cauză, procedura menționată la articolul 88 alineatul (2) din tratat.

(8) Prin scrisoarea din data de 19 iulie 2006, înregistrată la 3 august 2006, Reprezentanța Permanentă a Italiei pe lângă Uniunea Europeană a transmis Comisiei observațiile autorităților italiene privind decizia de inițiere a procedurii oficiale de investigare.

(9) Decizia Comisiei de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* [2]. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile privind ajutorul în cauză.

(10) Comisia nu a primit nicio observație cu privire la acest subiect de la părțile interesate.

(11) Prin scrisoarea din data de 7 mai 2008, Comisia a solicitat autorităților italiene informații suplimentare care să îi permită închiderea cazului respectiv. Autoritățile italiene nu au răspuns solicitării.

(12) Prin scrisoarea din data de 30 octombrie 2008, Comisia a trimis autorităților italiene o atenționare. Prin scrisorile din data de 4 noiembrie 2008, autoritățile italiene au transmis Comisiei informațiile solicitate prin scrisoarea din data de 7 mai 2008, confirmând că nu au pus în aplicare intervențiile prevăzute la articolul 5 alineatele (1), (3a) și (3c) din decretul-lege nr. 202/2005, astfel cum a fost modificat prin articolul 1a alineatul (7) din Legea 81/06.

[1] JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

[2] JO C 233, 28.9.2006, p. 5.

II. **DESCRIERE**

Titlu

(13) Măsuri urgente pentru prevenirea gripei aviare.

Temei juridic

(14) Articolul 5 din decretul-lege nr. 202 din 1 octombrie 2005 (DL 202/2005) transformat în Legea nr. 244 din 30 noiembrie 2005 (legea 244/05) ([3]), astfel cum a fost modificat prin articolul 1a alineatul (7) din Legea nr. 81 din 11 martie 2006 (Legea 81/06) privind conversiunea decretului-lege nr. 2 din 10 ianuarie 2006.

(15) Decretul Ministerului de Politici Agricole din 13 ianuarie 2006 (decretul din 13 ianuarie 2006) privind normele de aplicare a dispozițiilor de retragere de pe piață a cărnii de pasăre în temeiul articolului 5 alineatele (1) și (2) din Legea 244/2005 ([4]).

(16) Articolul 1a alineatele (8), (10), (11) și (12) din Legea 81/06 ([5]).

Buget

(17) Resursele pentru finanțarea diferitelor măsuri provin din bugetul național. Autoritățile italiene au indicat un pachet bugetar de 120 de milioane de euro, repartizat după cum urmează: 20 de milioane de euro destinate ajutoarelor alimentare și 100 de milioane de euro pentru constituirea *Fondului pentru urgențe avicole*.

Durată

(18) Intenția autorităților italiene era să acorde ajutorul până la 1 ianuarie 2007; totuși, până în prezent nu a fost acordat niciun ajutor în cadrul schemei respective.

Beneficiari

(19) Ferme avicole, abatoare și întreprinderi de prelucrare a cărnii de pasăre, distribuitori angro de carne de pasăre, întreprinderi care produc hrană pentru păsările de curte.

Măsuri

(20) Articolul 5 din DL 202/05, astfel cum a fost modificat prin articolul 1a alineatul (7) din Legea 81/06, prevede:

(a) achiziționarea de către Agenția pentru ajutoare în agricultură (*Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura* – AGEA) a unei cantități de 17 000 tone de carne de pasăre și de alte produse avicole destinate ajutorului umanitar [alineatele (1) și (2)];

(b) suspendarea plății impozitelor, a contribuțiilor sociale și a ordinelor de plată pentru operatorii din sectorul avicol [alineatul (3a)];

(c) acordarea de ajutoare pentru împrumuturi în vederea reconversiei și restructurării întreprinderilor avicole afectate de situația de urgență din sectorul avicol [alineatul (3c)].

(21) Articolul 1a alineatele (8), (10), (11) și (12) din Legea 81/06 prevede constituirea, pe lângă Ministerul de Politici Agricole, a unui *Fond pentru urgențe avicole* (denumit în continuare *Fond*) dotat cu un pachet bugetar pentru anul 2006 de 100 de milioane de euro care trebuie utilizat după acum urmează:

(a) pentru ajutoare pentru salvarea și restructurarea sectorului avicol [în conformitate cu Liniile directoare comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ([6])];

(b) pentru compensarea pierderilor de venituri sau a cheltuielilor suplimentare suportate de crescătorii de păsări ca urmare a implementării planurilor comunitare, naționale sau regionale de prevenire și de eradicare a gripei aviare, precum și a pagubelor indirecte provocate de restricțiile privind deplasarea animalelor sau de perioadele de încetare a producției impuse de autoritățile sanitare;

(c) pentru ajutoare acordate în cazul încetării producției [în conformitate cu punctul 9 din Liniile directoare comunitare privind ajutoarele de stat în sectorul agricol ([7]), denumite în continuare „linii directoare"];

(d) pentru investiții destinate măsurilor sanitare și de biosecuritate în fermele avicole;

(e) pentru sacrificarea animalelor impusă de autoritatea sanitară, în vederea ameliorării bunăstării animalelor în caz de suprapopulare a structurilor productive sau de interdicție privind deplasarea animalelor.

(22) Articolul 1a alineatul (12) din Legea 81/2006 stabilește că măsurile de acordare a ajutoarelor finanțate prin *Fond* vor fi adoptate prin decrete ale Ministerului de Politici Agricole și ale Ministerului Sănătății. Prin mesajul electronic din data de 20 aprilie 2006, autoritățile italiene s-au angajat să notifice Comisia cu privire la decretele respective, în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din tratat.

(23) Prin mesajul electronic din data de 23 mai 2006, înregistrat la aceeași dată, Reprezentanța Permanentă a Italiei pe lângă Uniunea Europeană a notificat Comisia, în temeiul articolului 88 alineatul (3) din tratat cu privire la proiectul de decret ministerial privind măsurile de acordare a ajutoarelor finanțate prin *Fond*. Măsurile au fost aprobate în cadrul dosarului de ajutor de stat N 322/06 ([8]).

([3]) Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, 30.11.2005, seria generală nr. 279, p. 44.
([4]) Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, 26.1.2006, seria generală nr. 21, p. 50.
([5]) Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana, 11.03.2006, Suplimentul ordinar nr. 58.
([6]) JO C 244, 1.10.2004, p. 2.
([7]) JO C 28, 1.2.2000, p. 2.
([8]) În ceea ce privește partea A, prin scrisoarea C(2007) 3249 din data de 10.7.2007, și în ceea ce privește partea B, prin scrisoarea D(2008) 13797 din data de 13.5.2008 (ref. AGR 11275).

(24) Comisia a recomandat de mai multe ori autorităților italiene să nu pună în aplicare măsura prevăzută la articolul 5 din DL 202/05 privind achiziționarea de carne congelată destinată ajutorului umanitar ([9]).

(25) Decretul din 13 ianuarie 2006, care stabilește procedurile pe care trebuie să le urmeze AGEA pentru achiziționarea de produse avicole comunitare, prevede următoarele prețuri:

Carcase și bucăți de carne	Carne proaspătă EUR/kg	Carne congelată EUR/kg
Pui Golden și/sau de Livorno	2,40	2,10
Pui „Vallespluga”	2,40	2,10
Pui	1,40	1,20
Pulpe de pui	1,40	1,20
Aripi de pui	1,00	0,80
Pulpe inferioare de curcan	1,00	0,80
Pulpe de curcan	1,10	0,90
Aripi de curcan	1,00	0,80
Carne de curcan	1,30	1,10
Bibilici și rațe	2,40	2,10

(26) În cadrul ajutorului umanitar, pot oferi produse toate persoanele fizice sau juridice care, la data intrării în vigoare a decretului din 13 ianuarie 2006, activează în sectorul creșterii păsărilor de curte și în cel al prelucrării cărnii de pasăre de cel puțin 12 luni și care sunt înscrise pentru aceste activități în registrul întreprinderilor ținut de Camera de Comerț.

III. DESCRIEREA MOTIVELOR CARE AU DUS LA INIȚIEREA PROCEDURII

(27) Măsurile prevăzute la articolul 1a alineatele (8), (10), (11) și (12) din Legea 81/06 care instituie un Fond pentru finanțarea măsurilor descrise la considerentul (21) literele (a)-(e) din prezenta decizie finală au fost analizate în cadrul dosarului de ajutor de stat N 322/06 și au fost declarate compatibile cu piața comună ([10]) deoarece întrunesc condițiile relevante de la punctele 4.1, 4.2. 9 și 11.4 din liniile directoare ([11]).

(28) Prezenta decizie se referă, prin urmare, la submăsurile prevăzute la considerentul (20) literele (a), (b) și (c) referitoare la achiziționarea de către AGEA a 17 000 de tone de carne de pasăre și a altor produse avicole destinate ajutorului umanitar. La suspendarea plății impozitelor, a contribuțiilor sociale și a ordinelor de plată pentru operatorii din sectorul avicol și la acordarea de ajutoare pentru împrumuturi în vederea reconversiei și restructurării întreprinderilor avicole afectate de situația de urgență din sectorul avicol.

(29) Măsurile descrise la considerentul 20 par a corespunde definiției ajutorului de stat în sensul că se acordă prin intermediul resurselor de stat fie sub forma unei lipse de câștiguri în materie de venituri fiscale pentru autoritățile publice, fie din punctul de vedere al prețurilor la achiziționarea cărnii de pasăre și că pot afecta schimburile comerciale având în vedere locul ocupat de Italia în ceea ce privește producția în cauză (în 2004, Italia s-a situat pe primul loc în Uniune în ceea ce privește producția de carne de pasăre).

(30) Autoritățile italiene nu au furnizat nicio informație care să poată justifica măsurile respective în lumina normelor aplicabile în materie de ajutoare de stat, și anume punctul 11.4 din liniile directoare ([12]) și din Liniile directoare comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ([13]). Prin urmare, Comisia nu putea exclude ipoteza că ajutorul prevăzut constituia un ajutor pentru funcționare, altfel spus, un ajutor destinat să degreveze întreprinderile de costurile pe care ar fi trebuit să le suporte în mod normal în cadrul gestiunii curente sau al activităților obișnuite.

(31) Comisia a inițiat deci procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE deoarece avea îndoieli privind compatibilitatea măsurilor prevăzute la articolul 5 din Decretul-lege nr. 202/05, astfel cum a fost modificat prin articolul 1a alineatul (7) din Legea nr. 81/06. În conformitate cu articolul 88 menționat anterior, pot fi considerate compatibile cu piața comună ajutoarele destinate facilitării dezvoltării anumitor activități sau anumitor regiuni economice, în cazul în care aceste ajutoare nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură contrară interesului comun.

IV. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

(32) După inițierea procedurii, nicio observație nu a fost transmisă Comisiei.

V. OBSERVAȚIILE ITALIEI

(33) Autoritățile italiene și-au trimis observațiile privind inițierea procedurii prin scrisoarea din data de 19 iulie 2006, înregistrată la 3 august 2006.

(34) În primul rând, autoritățile italiene atrag atenția Comisiei asupra faptului că, în ciuda situației urgente, nu s-au adoptat încă măsurile specifice.

([9]) Prin scrisoarea D(2005) 38372 din data de 12.12.2005 (ref. AGR31606), prin telexul D(2006) 9256 din data de 20.3.2006 (ref. AGR 7800) și prin scrisoarea D(2006) 1927 din data de 12.4.2006 (Direcția Generală Dezvoltare).

([10]) A se vedea nota de subsol 7.

([11]) A se vedea nota de subsol 6.

([12]) A se vedea nota de subsol 6.

([13]) A se vedea nota de subsol 5.

(35) Apoi autoritățile italiene fac trimitere la alineatul (18) din decizia de inițiere a procedurii, care prevede că, în temeiul articolului 87 alineatul (1) din tratat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

(36) Autoritățile italiene deduc din aceasta că, în funcție de modul cum se interpretează spiritul și litera reglementărilor, ajutoarele de stat nu se interzic în mod sistematic și absolut, ci numai în măsura în care afectează schimburile comerciale și conferă întreprinderilor beneficiare o poziție privilegiată pe piață.

(37) Autoritățile italiene consideră că în cazul în speță nu se poate considera că sunt total excluse aceste posibilități, din moment ce legiuitorul a avut numai intenția de a stabili un sistem de compensare parțială și a posteriori pentru pierderile provocate de criza sectorului.

(38) În această privință, autoritățile italiene subliniază în special faptul că măsurile menționate la litera (b) [suspendarea plății impozitelor, a contribuțiilor sociale și a ordinelor de plată pentru operatorii din sectorul avicol [articolul 1a alineatul (7) paragraful (3a) din Legea 81/06] s-ar fi aplicat ca ajutoare „de minimis" dacă bugetul pe trei ani alocat Italiei nu ar fi fost absorbit în întregime de o altă măsură.

(39) Autoritățile italiene citează alineatul (22) din decizia de inițiere a procedurii care face trimitere la posibilitatea unei derogări în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat, conform căruia pot fi considerate compatibile cu piața comună ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice atunci când acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.

(40) Autoritățile italiene precizează că, în această privință, cazul în speță are indiscutabil caracter de notorietate și că, în conformitate cu principiile bine stabilite ale doctrinei și ale jurisprudenței, faptele care prezintă un caracter de notorietate nu trebuie să fie demonstrate pe baza unor dovezi, acestea din urmă fiind indispensabile numai în cazul în care se întâmpină dificultăți în stabilirea faptelor din cauza îndoielilor și a incertitudinii.

(41) Autoritățile italiene atrag de asemenea atenția Comisiei asupra faptului că, dacă a considerat că articolul 87 alineatul (3) litera (c) din tratat nu se aplică măsurii propuse, aceasta ar trebui autorizată în temeiul articolului 87 alineatul (2) litera (b) care prevede că ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare sunt compatibile cu piața comună.

(42) În cazul în speță, potrivit autorităților italiene, Consiliul de Miniștri a recunoscut deja în mod explicit caracterul excepțional al evenimentului atunci când a aprobat Regulamentul (CE) nr. 679/2006 din 25 aprilie 2006 de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2771/75 și (CEE) nr. 2777/75 în ceea ce privește aplicarea unor măsuri excepționale de sprijinire a pieței ([14]).

(43) Autoritățile italiene consideră de fapt, că un același eveniment, considerat excepțional în scopul adoptării unor măsuri de piață extraordinare, nu poate fi considerat normal în scopul evaluării ajutoarelor de stat destinate să răspundă unei aceleiași situații de urgență.

(44) În fine, autoritățile menționate atrag atenția că, de altfel, Comisia a recunoscut caracterul excepțional al evenimentului prin adoptarea Regulamentului (CE) nr. 1010/2006 din 3 iulie 2006 privind unele măsuri excepționale de sprijinire a pieței în sectorul ouălor și păsărilor în unele state membre ([15]).

VI. EVALUAREA AJUTORULUI

1. Interzicerea ajutoarelor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE

(45) În temeiul articolului 87 alineatul (1) din tratat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

(46) Măsurile descrise la alineatul (20) din prezentul text corespund definiției de ajutor de stat dat fiind că oferă un avantaj economic (sub forma unei lipse de câștiguri în materie de venituri fiscale pentru stat și din punctul de vedere al prețurilor la achiziționarea cărnii de pasăre pentru care nu există niciun debușeu pe piața comunitară din cauza gripei aviare) unui sector anume de activitate (sectorul avicol), că este vorba de o finanțare prin intermediul resurselor de stat și că ajutorul menționat poate afecta schimburile comerciale.

([14]) JO L 119, 4.5.2006, p. 1.
([15]) JO L 180, 4.7.2006, p. 3.

(47) Potrivit jurisprudenței Curții Europene de Justiție, consolidarea poziției concurențiale a unei întreprinderi pe baza unui ajutor de stat demonstrează, în general, o denaturare a concurenței față de întreprinderile concurente, care nu beneficiază de un astfel de sprijin ([16]). Jurisprudența a indicat faptul că importanța relativ redusă a unui ajutor sau dimensiunea relativ mică a întreprinderii beneficiare nu exclud a priori posibilitatea ca schimburile comerciale între statele membre să fie afectate ([17]).

(48) O măsură afectează schimburile între statele membre dacă împiedică importurile care provin din alte state membre sau dacă facilitează exporturile în alte state membre. Ceea ce este determinant este faptul că schimburile comerciale intracomunitare evoluează sau riscă să evolueze într-un mod diferit ca urmare a măsurii în cauză.

(49) Produsul care beneficiază de schema de ajutoare face obiectul schimburilor comerciale între statele membre și este, prin urmare, expus concurenței.

(50) Criteriile privind afectarea schimburilor comerciale și denaturarea concurenței sunt deci pe deplin satisfăcute.

(51) Prin urmare, prezenta măsură constituie efectiv un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

(52) Faptul că măsura se adoptă pentru compensarea pagubelor provocate de gripa aviară în sectorul avicol nu schimbă cu nimic caracterul ajutorului dacă acesta satisface condițiile prezentate la articolul 87 alineatul (1), așa cum este cazul măsurii în cauză. În schimb, liniile directoare aplicabile în cazul în speță, având în vedere că ajutorul a fost notificat în 2005, precum și noile Linii directoare comunitare privind ajutoarele de stat în agricultură și sectorul forestier 2007-2013 ([18]), prevăd în mod expres posibilitatea acordării de ajutoare destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de evenimente extraordinare sau de boli ale animalelor și ale plantelor.

2. **Evaluarea compatibilității**

(53) Interdicția prevăzută la articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE nu este necondiționată. Pentru a fi considerată compatibilă cu piața comună, măsura propusă trebuie să poată beneficia de una din derogările prevăzute la articolul 87 alineatele (2) și (3) din tratat. Comisia va analiza în continuare condițiile de aplicabilitate de la articolul 82 alineatul (2) litera (b) din Tratatul CE și dispozițiile liniilor directoare pentru agricultură 2000-2006 privind bolile animalelor care erau în vigoare la momentul notificării măsurii respective în cursul anului 2005.

Derogări prevăzute la articolul 87 alineatul (2) din Tratatul CE

(54) Autoritățile italiene au făcut trimitere la articolul 87 alineatul (2) litera (b) din Tratatul CE care prevede că sunt compatibile cu piața comună ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de evenimente extraordinare. În scrisoarea de răspuns din data de 19 iulie 2006, autoritățile italiene se referă la gripa aviară ca eveniment extraordinar.

(55) Deoarece în tratat ce nu este menționată nicio definiție a termenilor „eveniment extraordinar" și „calamități naturale", trebuie să se verifice dacă gripa aviară care a afectat Italia poate fi considerată calamitate naturală în sensul articolului 87 alineatul (2) litera (b) din tratat. Deoarece este vorba de excepții de la principiul general al incompatibilității ajutoarelor de stat cu piața comună, prevăzut la articolul 87 alineatul (1) din tratat, Comisia practică în mod constant o interpretare restrictivă a noțiunilor de „calamitate naturală" și de „evenimente extraordinare", menționate la articolul 87 alineatul (2) litera (b), astfel cum au fost reluate la punctul 11.2 din liniile directoare.

(56) Necesitatea unei astfel de interpretări restrictive a fost confirmată în mod constant de Curtea de Justiție ([19]).

(57) Până în prezent Comisia a considerat drept calamități naturale seismele, avalanșele, alunecările de teren și inundațiile. Printre evenimentele extraordinare, au fost acceptate războaiele, conflictele interne și grevele, precum și, cu anumite rezerve și în funcție de amploarea acestora, accidentele nucleare sau industriale grave și incendiile soldate cu pierderi însemnate.

(58) Ca o regulă generală, Comisia nu acceptă ca focarele de boli ale animalelor sau ale plantelor să poată fi considerate calamități naturale sau evenimente extraordinare. Totuși, a existat un caz în care a admis că amploarea și răspândirea unei maladii animale fără niciun precedent cunoscut constituia un eveniment extraordinar ([20]).

(59) În mod constant, practica Comisiei este de a considera gripa aviară o maladie animală ([21]) și de a utiliza principiile stabilite de mult timp în Liniile directoare privind combaterea bolilor animalelor și ale plantelor.

([16]) Hotărârea Curții de Justiție din 17 septembrie 1980, cauza C-730/79, Rec. 1980, p. 2671, punctele 11 și 12.

([17]) Hotărârea Curții de Justiție din 21 martie 1990, cauza C-142/87, Rec. 1990, p. I-959, punctul 43, și hotărârea din 14 septembrie 1994, cauzele conexate C-278/92 și C-280/92, Rec. 1994, p. I-4103, punctele 40-42.

([18]) JO C 319, 27.12.2006, p. 1.

([19]) Hotărârea Curții de Justiție din 11 noiembrie 2004, cauza C-73/03, Spania/Comisia, punctul 37, și hotărârea din 23 februarie 2006, cauzele C-346/03 și C-529/03, Giuseppe Atzeni și alții, punctul 79.

([20]) Și anume în cazul ajutoarelor acordate crescătorilor de animale afectați de criza ESB – a se vedea scrisoarea D(2001) 290558 din data de 27.7.2001 (ref. AGR 25807) cauza NN 46/01, scrisoarea D(2001) 292096 din data de 9.11.2001 (ref. AGR 37860) cauza N 657/01 și scrisoarea D(2001) 290526 din data de 27.7.2001 (ref. AGR 25798) cauza N 437/01.

([21]) Aceasta este de altfel menționată printre „Bolile incluse în lista Oficiului Internațional de Epizootii – OIE".

(60) La modul general, un eveniment extraordinar trebuie să prezinte cel puțin caracteristicile unui eveniment care, prin natura și impactul asupra operatorilor în cauză, se distinge net de condițiile obișnuite și iese din cadrul condițiilor normale de funcționare a unei piețe.

(61) În rest, datele prezentate de Italia nu permit să se concluzioneze că maladia menționată anterior a avut caracter excepțional, ci mai curând că a fost un fenomen recurent.

(62) Potrivit autorităților italiene, Consiliul de Miniștri a recunoscut deja în mod explicit caracterul excepțional al evenimentului atunci când a aprobat Regulamentul (CE) nr. 679/2006 și Regulamentul (CE) nr. 1010/2006.

(63) În cazurile menționate anterior, criza gripei aviare a provocat în multe state membre o scădere a consumului de carne de pasăre și de ouă, ceea ce a dus la o puternică scădere a prețurilor. Legislația care reglementa piața ouălor și a pasărilor de curte autoriza Uniunea Europeană să cofinanțeze măsuri de compensare numai în cazul apariției gripei aviare în ferme sau al restricțiilor de transport impuse crescătorilor de păsări de către autoritățile sanitare. Nu exista nicio posibilitate de acordare a unui ajutor comunitar pentru a răspunde problemelor pieței ca urmare a diminuării vânzărilor din cauza pierderii încrederii în rândul consumatorilor. Având în vedere gravitatea crizei în anumite țări, Comisia a autorizat în 2006 cofinanțarea până la 50 % a măsurilor de sprijinire a pieței, restul fiind acoperit din bugetele naționale.

(64) Comisia ține să sublinieze că, în sensul tratatului, scăderea drastică a cursurilor înregistrată de sector nu a constituit un eveniment extraordinar în sine. Este vorba mai degrabă de o împrejurare bine cunoscută în anumite sectoare agricole, care poate fi cauzată de mulți factori cum sunt planificarea deficientă a ofertei în raport cu cererea (o dovedesc scăderile ciclice bruște ale prețurilor în sectorul creșterii porcilor) sau de factori de natură pur comercială a căror sursă nu poate fi considerată drept eveniment extraordinar (de exemplu, reorientarea preferințelor consumatorilor spre produse alternative). De asemenea, numai existența unei boli deja bine cunoscute cum este gripa aviară nu poate constitui un eveniment extraordinar. În schimb, răspândirea bolii și criza sectorului aviar care a urmat ar putea fi chiar, în anumite cazuri, o consecință a faptului că autoritățile naționale nu au aplicat în mod riguros normele de securitate și de prevenire prevăzute și necesare pentru a putea controla maladia.

(65) Mulțumită măsurilor de sprijin al pieței propuse în regulamentele menționate anterior, intenția Comisiei era să facă față efectelor negative ale crizei gripei aviare asupra pieței. Recurgând la un astfel de instrument, Comisia și-a exprimat intenția fermă de a interveni în ceea ce privește criza, excluzând complet orice alte intervenții care modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.

(66) Autoritățile italiene nu au furnizat însă nicio justificare a motivelor pentru care cazul în speță s-ar distinge de alte cazuri de gripă aviară care nu au fost considerate evenimente extraordinare. În consecință, ajutorul propus de autoritățile italiene nu poate fi autorizat în acest temei juridic; derogările prevăzute la articolul 87 alineatul (2) nu se aplică. Mai exact, dispozițiile de la litera (b) care declară compatibile cu piața comună ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare nu sunt aplicabile.

Derogări prevăzute la articolul 87 alineatul (3) din Tratatul CE

(67) Este necesar să se examineze dacă măsura propusă poate fi considerată compatibilă cu piața comună în sensul articolului 87 alineatul (3) din tratat. Sunt pertinente, mai exact, dispozițiile de la litera (c), în conformitate cu care pot fi considerate compatibile cu piața comună ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.

(68) Liniile directoare reglementează la punctul 11.4 ajutoarele de stat destinate despăgubirii agricultorilor pentru pierderile suferite ca urmare a bolilor animalelor.

(69) Acestea precizează că atunci când un fermier își pierde animalele din cauza unei epizootii sau când culturile sale sunt afectate de o boală, acest fapt nu constituie în mod normal o calamitate naturală sau un eveniment extraordinar în sensul tratatului. În astfel de cazuri, Comisia poate autoriza ajutoarele destinate reparării pierderilor suferite și cele destinate prevenirii pierderilor ulterioare numai în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat. Articolul respectiv prevede că ajutoarele destinate facilitării dezvoltării anumitor activități pot fi considerate compatibile cu piața comună în cazul în care nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.

(70) Pentru ca să se poată aplica această derogare, este necesar ca statul membru să demonstreze că sunt întrunite condițiile de compatibilitate a măsurilor avute în vedere.

(71) În conformitate cu punctul 11.4 din liniile directoare, Comisia estimează că acordarea unui ajutor pentru fermieri destinat despăgubirii acestora pentru pierderile provocate de bolile animalelor și plantelor poate fi acceptată numai în cadrul unui program adecvat stabilit la nivel comunitar, național sau regional pentru prevenirea, monitorizarea și combaterea bolii în cauză. Ajutoarele care au drept obiect numai compensarea pierderilor suferite de fermieri și nu sunt însoțite de nicio măsură de remediere a problemei prin identificarea cauzelor acesteia trebuie considerate ajutoare pentru funcționare, incompatibile cu piața comună.

(72) Comisia estimează totuși că autoritățile italiene nu au furnizat suficiente elemente pentru a justifica aplicarea unei astfel de derogări în lumina normelor aplicabile în materie de ajutoare de stat, și anume punctul 11.4 din liniile directoare menționat anterior.

(73) În consecință, ajutorul propus de autoritățile italiene nu poate fi autorizat în acest temei juridic.

(74) Autoritățile italiene nu au indicat alte măsuri ca temei juridic pentru ajutorul respectiv.

(75) Chiar dacă autoritățile italiene nu au invocat niciodată aplicarea liniilor directoare în ceea ce privește salvarea și restructurarea, din motive de exhaustivitate, Comisia analizează dacă în cazul în speță se pot aplica Liniile directoare comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ([22]). Prima condiție pentru a beneficia de un ajutor pentru salvare sau pentru restructurare este ca întreprinderea în cauză să fie considerată ca aflându-se în dificultate în sensul liniilor directoare menționate anterior. Nu reiese din informațiile de care dispune Comisia că întreprinderile în cauză s-ar afla în dificultate în sensul liniilor directoare menționate anterior.

(76) În orice caz, Comisia ține să sublinieze că sarcina de a furniza toate elementele de natură să îi permită să verifice dacă sunt satisfăcute condițiile derogării de care statul membru în cauză dorește să beneficieze îi revine acestuia din urmă, pentru a-și îndeplini astfel obligația de cooperare față de Comisie ([23]). În pofida indicațiilor Comisiei de la alineatul (24) din decizia de inițiere a procedurii [alineatul (30) din decizia finală], autoritățile italiene nu au furnizat niciodată vreun document care să permită Comisiei să analizeze informațiile în lumina liniilor directoare.

VII. **CONCLUZIE**

(77) Ținând seama de cele prezentate anterior, Comisia poate concluziona că ajutorul pe care Italia preconizează să îl acorde pentru sectorul agricol constituie un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) care nu poate beneficia de niciuna dintre derogările prevăzute la articolul 87 alineatele (2) și (3).

(78) Dat fiind că măsura a fost notificată în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din tratat și că autoritățile italiene nu au pus-o în aplicare, nu este necesar să se solicite recuperarea ajutoarelor,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul de stat pe care Italia intenționează să îl acorde pentru prevenirea gripei aviare nu este compatibil cu piața comună.

Prin urmare, nu se autorizează acordarea ajutorului menționat.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Italiene.

Adoptată la Bruxelles, 10 decembrie 2008.

Pentru Comisie
Mariann FISCHER BOEL
Membru al Comisiei

([22]) A se vedea nota de subsol 5.

([23]) Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 15 iunie 2005, cauza T-171/02, Regione autonoma della Sardegna/Commission, Rec., p. II-2123, punctul 129.